

2014

ECONOMICS

Full Marks : 100

Pass Marks : 30

Time : Three hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

PART A – ক অংশ

1. (a) What is a market economy ? 1
বজাৰ অৰ্থনীতি কি?
- (b) Fill in the blank :
Opportunity cost is also called the cost. 1
খালী ঠাই পূৰ্ণ কৰা :
সুযোগ ব্যয়ক ব্যয় বুলিও কোৱা হয়।
- (c) Define utility. 1
উপযোগিতাৰ সংজ্ঞা দিয়া।
- (d) What is marginal revenue ? 1
প্ৰান্তিক বিক্ৰী আয় কি?
- (e) Draw a very short-run supply curve for perishable commodities. 1
ক্ষণস্থায়ী সামগ্ৰীৰ অতি হ্ৰস্বকালৰ যোগান ৰেখা এডাল অঙ্কন কৰা।
- (f) Give an example of fixed cost. 1
স্থিৰ ব্যয়ৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।
2. State *two* central problems of an economy. 2
অৰ্থব্যৱস্থাৰ দুটা কেন্দ্ৰীয় সমস্যা লিখা।
3. Why is an isoquant negatively sloped ? 2
সম-উৎপাদ ৰেখা এডাল কিয় বাওফালাৰ পৰা সোঁফালে তললৈ নামে?
4. State *any two* factors affecting the supply of a commodity. 2
এটা দ্ৰব্যৰ যোগানক প্ৰভাৱিত কৰা যিকোনো দুটা কাৰকৰ বিষয়ে লিখা।
5. Distinguish between short-run and long-run. 2
হ্ৰস্বকাল আৰু দীৰ্ঘকালৰ পাৰ্থক্য লিখা।

6. State *two* reasons behind the working of the law of diminishing marginal product. 2

ক্রমহ্রাসমান প্রান্তিক উৎপাদন বিধিটোৰ কাৰ্য্যকাৰিতাৰ আঁৰত থকা দুটা কাৰণ লিখা।

7. Write down the concept of normal profit. 2

স্বাভাৱিক লাভৰ ধাৰণাটো লিখা।

8. What is price elasticity of demand? Mention *any three* important factors determining price elasticity of demand. 1+3

চাহিদাৰ দৰ স্থিতিস্থাপকতা কি? চাহিদাৰ দৰ স্থিতিস্থাপকতা নিৰ্দ্ধাৰণ কৰা যিকোনো তিনিটা গুৰুত্বপূৰ্ণ কাৰক উল্লেখ কৰা।

9. Suppose, when the price of a commodity is Rs. 10, the quantity supplied is 20 units. As price increases to Rs. 15, the quantity supplied increases to 30 units. Calculate the elasticity of supply. 4

ধৰা হ'ল, এটা সামগ্ৰীৰ দাম 10 টকা হ'লে ইয়াৰ যোগানৰ পৰিমাণ 20 একক হয়। সামগ্ৰীবিধৰ দাম 15 টকালৈ বাঢ়িলে যোগানৰ পৰিমাণ 30 এককলৈ বাঢ়ে। এই ক্ষেত্ৰত যোগানৰ স্থিতিস্থাপকতা নিৰ্ণয় কৰা।

10. The total cost (TC) schedule of a production unit is given below. Find out the average cost (AC) and marginal cost (MC) schedules for the production unit. 2+2

এটা উৎপাদন গোটৰ মুঠ ব্যয় (TC) অনুসূচী তলত দিয়া হৈছে। উৎপাদন গোটটোৰ গড় ব্যয় (AC) আৰু প্ৰান্তিক ব্যয় (MC) অনুসূচী নিৰ্ণয় কৰা।

Q	TC
1	30
2	55
3	75
4	90
5	110
6	140
7	180

11. Show the relationship between average cost (AC) and marginal cost (MC) with the help of a diagram. 4

গড় ব্যয় (AC) আৰু প্ৰান্তিক ব্যয় (MC) ৰ সম্পৰ্ক এটা চিত্ৰৰ সহায়ত দেখুওৱা।

12. Write down *four* characteristics of a perfectly competitive market. 4

পূৰ্ণ প্ৰতিযোগিতামূলক বজাৰৰ চাৰিটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

13. State and explain the law of demand with the help of a diagram. 6

চাহিদা বিধিটো ব্যক্ত কৰা আৰু চিত্ৰৰ সহায়ত ইয়াক ব্যাখ্যা কৰা।

OR / অথবা

Explain the concept of short-run equilibrium of a monopoly market assuming zero cost.

উৎপাদন ব্যয় শূন্য বুলি ধৰি লৈ একচেতিয়া বজাৰৰ হ্ৰস্বকালীন ভাৰসাম্যৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।

14. "In perfect competition, $AR = MR$ but in monopoly $AR > MR$." — Explain. 6

"পূৰ্ণ প্ৰতিযোগিতামূলক বজাৰত $AR = MR$, কিন্তু একচেতিয়া বজাৰত $AR > MR$ " — ব্যাখ্যা কৰা।

OR / অথবা

The demand and supply functions of a firm under perfectly competitive market are given below :

$$D = 25 - 5P$$

$$S = -5 + 10P$$

where, $D \Rightarrow$ quantity demanded, $S \Rightarrow$ quantity supplied and $P \Rightarrow$ price. Find the equilibrium price, quantity demanded and quantity supplied.

পূৰ্ণ প্ৰতিযোগিতামূলক বজাৰৰ ব্যৱসায় প্ৰতিষ্ঠান এখনৰ চাহিদা আৰু যোগান ফলন তলত দিয়া ধৰণৰ :

$$D = 25 - 5P$$

$$S = -5 + 10P$$

য'ত, $D \Rightarrow$ চাহিদাৰ পৰিমাণ, $S \Rightarrow$ যোগানৰ পৰিমাণ আৰু $P \Rightarrow$ দৰ।

ভাৰসাম্য দৰ, ভাৰসাম্য চাহিদা আৰু ভাৰসাম্য যোগানৰ পৰিমাণ নিৰ্ণয় কৰা।

PART B – খ অংশ

15. (a) In which type of money, the face value is higher than the intrinsic value ? 1
কোনবিধ মুদ্রাৰ মুদ্রিত মূল্য নিহিত মূল্যতকৈ অধিক?
- (b) Define final goods. 1
চূড়ান্ত দ্ৰব্যৰ সংজ্ঞা দিয়া।
- (c) What is bank rate ? 1
বেংকৰ হাৰ কি?
- (d) What type of budget should the government prepare in times of inflation ? 1
মুদ্রাস্ফীতিৰ সময়ত চৰকাৰে কেনে ধৰণৰ বাজেট প্ৰস্তুত কৰিব লাগে?
- (e) State one example of non-tax revenue. 1
অনা-কৰ বাজহৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।
- (f) What is invisible trade ? 1
অদৃশ্য বাণিজ্য কি?
16. Distinguish between gross investment and net investment. 2
মুঠ বিনিয়োগ আৰু শুদ্ধ বিনিয়োগৰ পাৰ্থক্য দেখুওঁৱা।
17. What is personal disposable income ? 2
ব্যক্তিগত ব্যয়যোগ্য আয় কি?
18. The marginal propensity to consume (MPC) of an economy is 0.9 and suppose, an additional sum of Rs. 500 crores is invested in it. How much new income will be generated in the economy ? 2
অর্থনীতি এখনৰ প্ৰান্তিক উপভোগ প্ৰৱণতা (MPC) হ'ল 0.9 আৰু ধৰা হওঁক, ইয়াত অতিৰিক্ত 500 কোটি টকা বিনিয়োগ কৰা হয়। অর্থনীতিখনত কিমান পৰিমাণৰ নতুন আয়ৰ উৎপত্তি হ'ব?

19. What is marginal propensity to save? 2
 প্রান্তিক সঞ্চয় প্ৰৱণতা কি?
20. Mention *two* main accounts of balance of payments. 2
 লেন-দেনৰ সমতাৰ দুটা প্ৰধান হিচাপ উল্লেখ কৰা।
21. What does the revenue account of a government budget contain? 2
 এখন চৰকাৰী বাজেটৰ ৰাজহ হিচাপত কি থাকে?
22. Distinguish between consumer goods and capital goods. 4
 ভোগ্য দ্ৰব্য আৰু মূলধনী দ্ৰব্যৰ পাৰ্থক্য লিখা।
23. The autonomous consumption of an individual is Rs. 500 and his personal disposable income is Rs. 5000. If his marginal propensity to consume is 0.8, find out the level of aggregate consumption. 4
 এজন ব্যক্তিৰ স্বতন্ত্ৰ ভোগৰ পৰিমাণ 500 টকা আৰু তেওঁৰ ব্যক্তিগত ব্যয়যোগ্য আয় 5000 টকা। ব্যক্তিজনৰ প্ৰান্তিক ভোগ প্ৰৱণতা 0.8 হ'লে, সামগ্ৰিক ভোগৰ পৰিমাণ গণনা কৰা।
24. What is investment multiplier? Explain it with the help of a diagram. 4
 বিনিয়োগ গুণক কি? এটা চিত্ৰৰ সহায়ত ইয়াক ব্যাখ্যা কৰা।
25. Distinguish between balance of trade and balance of payments. 4
 বাণিজ্যিক সমতা আৰু লেন-দেনৰ সমতাৰ পাৰ্থক্য লিখা।
26. Distinguish between plan and non-plan expenditure. 4
 পৰিকল্পিত আৰু অপৰিকল্পিত ব্যয়ৰ পাৰ্থক্য লিখা।
27. Explain the circular flow of income in a simplified economy with two sectors — households and firms. 6
 ঘৰুৱা খণ্ড আৰু ব্যৱসায় প্ৰতিষ্ঠান — এই দুই-খণ্ডযুক্ত এটা সৰল অৰ্থব্যৱস্থাত আয়ৰ চক্ৰীয় প্ৰবাহ ব্যাখ্যা কৰা।

OR / অথবা

Explain the value added method of calculating GDP.

মুঠ ঘৰুৱা উৎপাদন গণনাৰ মূল্য-সংযোজন পদ্ধতিটো ব্যাখ্যা কৰা।

28. Explain the functions of the RBI.

6

ভাৰতীয় ৰিজাৰ্ভ বেংক (RBI)ৰ কাৰ্য্যাবলী ব্যাখ্যা কৰা।

OR / অথবা

Describe the speculative demand for money.

মুদ্ৰাৰ কল্পনাৰসূত চাহিদাৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা।

— x —